

Nr 112

Sjukhuslag;

given Stockholms slott den 17 april 1959.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Inledande bestämmelser

1 §.

1 mom. Varje landstingskommun och stad som ej tillhör landstingskommun utgör ett *sjukvårdsområde*.

2 mom. Vad i denna lag sägs om landstingskommun skall, om ej annat särskilt stadgas, gälla jämväl stad som ej tillhör landstingskommun.

3 mom. Bestämmelserna i denna lag gälla icke sådan anstaltsvård av psykiskt efterblivna, varom är särskilt stadgat.

2 §.

1 mom. Med *sjukhus* förstås i denna lag av landstingskommun driven anstalt för ombesörjande av vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsbörd. Såsom sjukhus skall dock ej anses tillfällig sjukvårdslokal för vård av sjuka, behäftade med smittsam sjukdom.

2 mom. Den som driver sjukhus benämnes *huvudman*.

Därest landstingskommun bidrager till driftkostnaderna för sjukhus utan att likväl kunna anses driva sjukhuset, äger Konungen förordna, att denna lag och med stöd därav meddelade föreskrifter helt eller delvis skola tillämpas på sjukhuset.

Skyldighet att ombesörja sjukvård

3 §.

Landstingskommun åligger att för dem, vilka äro bosatta inom sjukvårdsområdet, ombesörja sådan vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsbörd, som fordrar intagning å anstalt, i den mån icke annan drager försorg härom (*sluten vård*).

Enahanda skyldighet att ombesörja vård åvilar landstingskommun för dem, som vistas inom sjukvårdsområdet utan att vara där bosatta, därest

¹ Prop. 1959: 19; L²U 7; Rskr 137.

behov av omedelbar vård föreligger. I sådant fall gäller skyldigheten dock endast så länge den vårdbehövande ej utan men kan flyttas till sjukhus, där den landstingskommun, i vilken han är bosatt, förfogar över vårdplatser.

4 §.

Vid sjukhus, som befinnes lämpligt för ändamålet, skall sjukvård jämväl beredas vård sökande, som icke är i behov av intagning på sjukhuset (*öppen vård*). Öppen vård skall företrädesvis avse sådan vård, som icke lämpligen kan erhållas annorstädes än på sjukhuset, och må bedrivas endast i den utsträckning, som med hänsyn till den slutna vården och övriga omständigheter bedömes skälig.

Utän inskränkningar som nu sagts må vid sjukhus eller i anslutning till sjukhus inrättas särskild avdelning avsedd enbart för öppen vård.

Anordnande av sjukhus m. m.

5 §.

1 mom. Sjukhus benämnes, om ej annat följer av vad nedan stadgas, *lasarett*, därest det är avsett för vårdbehövande oberoende av fallets svårare eller lindrigare art, och *sjukstuga*, om det företrädesvis är avsett för mindre krävande vård. Sjukstuga må vara försedd med högst trettio vårdplatser; dock må utan hinder härav såsom särskild avdelning av sjukstuga anordnas tuberkulossjukstuga, epidemisjukstuga, förlossningshem och sjukhem.

2 mom. Sjukhus, som till huvudsaklig del är inrättat för vård av tuberkulossjuka, benämnes *sanatorium*, om sjukhuset är avsett för vård av sådana sjuka oberoende av vårdens art, och *tuberkulossjukstuga*, om det företrädesvis är avsett för mindre krävande vård. Tuberkulossjukstuga må vara försedd med högst fyrtio vårdplatser.

3 mom. Sjukhus, vilket till huvudsaklig del är inrättat för vård av sjuka, behäftade med sådan smittsam sjukdom, som angives i epidemilagen, benämnes *epidemisjukhus*, om sjukhuset är avsett för vård av dylika sjuka oberoende av vårdens art, och *epidemisjukstuga*, om det företrädesvis är avsett för mindre krävande vård. Epidemisjukstuga må vara försedd med högst sextio vårdplatser.

4 mom. Sjukhus, som är inrättat för vård av psykiskt sjuka och godkänts för sådan vård enligt vad därom är särskilt stadgat, benämnes *mentalsjukhus*.

5 mom. Sjukhus, som är inrättat endast för förlossningsvård, benämnes *förlossningshem*, om sjukhuset företrädesvis är avsett för mindre krävande vård. Förlossningshem må vara försedd med högst tio vårdplatser.

6 mom. Sjukhus benämnes *sjukhem* om det till huvudsaklig del är inrättat för vård av

a) långvarigt kroppssjuka, vilka äro i behov av sjukhusvård främst i form av personlig skötsel men icke lida av tuberkulos,

b) lättskötta psykiskt sjuka,

c) konvalescenter, eller

d) vårdbehövande, jämförliga med de i a)—c) nämnda.

Såsom avdelning av sjukhem må förlossningshem inrättas.

6 §.

För vård av sjuka, behäftade med sådan smittsam sjukdom, som angives i epidemilagen, skall, om ej Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer medgivit undantag, inom varje sjukvårdsområde finnas minst ett epidemisjukhus eller en klinik å lasarett.

Sjukvårdsområde skall ock äga tillgång till lämpligt antal reservplatser för vård av sjuka, som i första stycket sägs.

7 §.

Högsta tillsynen över sjukhus och den sjukvårdande verksamhet som bedrives där utövas av medicinalstyrelsen.

8 §.

Anläggning av sjukhus må icke påbörjas förrän sjukhusets förläggning ävensom ritningar för sjukhuset godkänts av medicinalstyrelsen eller, i fall som Konungen bestämmer, av centrala sjukvårdsberedningen. Vad nu sagts skall gälla jämväl större till- eller ombyggnad av sjukhus.

Sjukvårdsstyrelse

9 §.

1 mom. Ledningen av landstingskommuns sjukvårdande verksamhet enligt denna lag utövas av sjukvårdsstyrelse som avses i 53 § landstingslagen.

I stad, som ej tillhör landstingskommun, skall för ledningen av stadens sjukvårdande verksamhet enligt denna lag finnas en särskild sjukvårdsstyrelse. Ledamöter och suppleanter i sjukvårdsstyrelsen väljas av stadsfullmäktige till det antal fullmäktige bestämma. Antalet ledamöter må dock icke vara under fem. Valet skall vara proportionellt därest det begäres av minst så många väljande, som motsvara det tal, vilket erhålles, om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser, ökat med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val är särskilt stadgat. Sker ej val av suppleanter proportionellt, skall tillika bestämmas den ordning, i vilken suppleanterna skola inkallas till tjänstgöring.

2 mom. Till sammanträde med sjukvårdsstyrelse, vid vilket ärende av större vikt angående sjukhusväsendet är avsett att förekomma, skall kallas en av styrelsen därtill för viss tid utsedd överläkare vid styrelsen underställt sjukhus med rätt för honom att deltaga i överläggningarna men ej i beslutet samt att få sin mening antecknad till protokollet.

Till sammanträde med sjukvårdsstyrelse i stad som ej tillhör landstingskommun skola vidare kallas sjukvårdsdirektör, om sådan finnes, samt förste stadsläkaren eller motsvarande läkare, så ock efter stadsfullmäktiges bestämmande annan, som har att inför stadens styrelse föredraga sjukvårdsärenden. De äga deltaga i överläggningarna men ej i beslutet samt få sin mening antecknad till protokollet.

3 mom. Beträffande sjukvårdsstyrelse i annan stad än Stockholm skola bestämmelserna i 32—42 §§ kommunallagen avseende kommunens styrelse ävensom i 45 § andra och tredje styckena samma lag i fråga om där avsedd nämnd äga motsvarande tillämpning, dock att det ej är erforderligt, att protokoll upptager annat än förteckning å närvarande ledamöter och beslutet i varje ärende.

I fråga om sjukvårdsstyrelsen i Stockholm skola bestämmelserna i 51 § kommunallagen för Stockholm äga tillämpning, varjämte, utöver vad i 1 mom. sägs, skall gälla vad stadsfullmäktige med iakttagande av stadgandena i sagda lag föreskriva. Protokoll, som föres vid sjukvårdsstyrelsens sammanträde, behöver dock ej upptaga annat än förteckning å närvarande ledamöter och beslutet i varje ärende.

4 mom. Drives sjukhus gemensamt av landstingskommun och stad, som ej tillhör landstingskommun, eller av flera landstingskommuner eller städer, som nyss sagts, äger Konungen medgiva att särskild styrelse utses för att fullgöra de åligganden, som eljest ankomma på sjukvårdsstyrelse.

10 §.

Sjukvårdsstyrelse har att med uppmärksamhet följa sjukvårdens behov och utveckling samt att för landstinget eller stadsfullmäktige framlägga de förslag rörande sjukvården som finnas påkallade. Styrelsen skall verka för främjande av största möjliga planmässighet i sjukvården.

Direktion för sjukhus

11 §.

1 mom. Närmast under sjukvårdsstyrelsen utövas tillsynen vid och ansvaret för förvaltningen av sjukhus av en direktion. Direktion må vara gemensam för två eller flera sjukhus.

Landsting äger besluta, att sjukvårdsstyrelsen eller hälsovårdsstyrelsen skall utgöra direktion. I stad som icke tillhör landstingskommun äger stadsfullmäktige motsvarande befogenhet med avseende å stadens sjukvårdsstyrelse.

2 mom. Ledamöter och suppleanter i särskild direktion väljas av huvudmannen till det antal denne bestämmer. Antalet ledamöter må dock icke vara under tre. Vid valet skall tillika bestämmas den ordning, i vilken suppleanterna skola inkallas till tjänstgöring.

3 mom. Den som ej är valbar till ledamot eller suppleant i sjukvårdsstyrelse kan icke väljas till ledamot eller suppleant i direktion. Ej heller må därtill utses sjukhusdirektör, styresman, chefsläkare eller sjukhusintendent vid direktionen underställt sjukhus eller sjukvårdsdirektör som är högsta förvaltningschef för sådant sjukhus.

I nästföregående stycke nämnd befattningshavare må ej såsom ledamot eller suppleant i sjukvårdsstyrelse, som utgör direktion, deltaga i handläggning av ärende, vilket ankommer på direktion.

4 mom. Beträffande särskilt utsedd direktion skola, med de avvikelser som framgå av vad i 2, 3 och 5 mom. stadgas, följande bestämmelser äga motsvarande tillämpning, nämligen

för direktion i landstingskommun vad i 43, 44 och 46—51 §§ landstingslagen är föreskrivet med avseende å förvaltningsutskottet och i 53 § 1 mom. tredje stycket samma lag i fråga om där avsedd styrelse, samt

för direktion i annan stad, som ej tillhör landstingskommun, än Stockholm vad i 32, 33 och 35—42 §§ kommunallagen är föreskrivet med avseende å kommunens styrelse samt i 45 § andra och tredje styckena samma lag i fråga om där avsedd nämnd.

För särskilt utsedd direktion i Stockholm skola bestämmelserna i 51 § kommunallagen för Stockholm äga tillämpning, varjämte, utöver vad i 2, 3 och 5 mom. sägs samt i 12 § stadgas, skall gälla vad stadsfullmäktige med iakttagande av stadgandena i sagda lag föreskriva.

5 mom. Består direktion av tre ledamöter, är den beslutför, då två ledamöter närvara och äro om beslutet ense. Protokoll, som föres vid direktions sammanträde, behöver ej upptaga annat än förteckning å närvarande ledamöter samt beslutet i varje ärende.

6 mom. Konungen äger för särskilt fall medgiva undantag från bestämmelserna i denna paragraf.

12 §.

Till sammanträde med direktionen skola sjukvårdsdirektör samt sjukhusdirektör, styresman, chefsläkare och sjukhusintendent kallas med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att få sin mening antecknad till protokollet.

Enahanda befogenhet tillkommer ock överläkare, sjukstuguläkare och sjukhemsläkare, envar såvitt angår sjukvården å det sjukhus eller den avdelning därav som anförtrots honom, ävensom, såvitt angår sjukvårdspersonalen, den som närmast under sjukhusdirektör eller styresman handlägger frågor rörande denna personal.

Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl då sjukvårdsstyrelse fullgör åliggande som direktion.

Befattningshavare i sjukhusledningen

13 §.

1 mom. Ledningen av sjukhus utövas under direktionen av en särskilt tillsatt *sjukhusdirektör* eller en läkare vid sjukhuset såsom *styresman*. Vid sjukhus med styresman skall dock ledningen av den ekonomiska förvaltningen tillkomma en *sjukhusintendent*. Utses annan än läkare till sjukhusdirektör, skall en läkare vid sjukhuset förordnas att såsom *chefsläkare* biträda sjukhusdirektören i medicinska angelägenheter.

Sjukhusdirektör och sjukhusintendent tillsätts och entledigas av sjukvårdsstyrelsen efter direktionsens hörande. Styresman är den läkare, som ansvarar för sjukvårdens handhavande å sjukhuset, eller, om flera sådana läkare finnas, den av dem som förordnas till styresman. Dyligt förordnande meddelas, efter förslag av direktionen, av sjukvårdsstyrelsen för viss tid eller tills vidare. I samma ordning utses chefsläkare för viss tid, högst fyra år, varvid dock sjukhusets överläkare, om flera sådana finnas, skola beredas tillfälle att yttra sig över direktionsens förslag.

2 mom. Om särskilda skäl äro därtill, må flera sjukhus ställas under ledning av en sjukhusdirektör eller en styresman. Sjukhusintendent må ock vara gemensam för flera sjukhus.

Sjukvårdsstyrelsen må besluta, att sjukhusintendent icke skall tillsättas vid sjukstuga, tuberkulossjukstuga, epidemisjukstuga, förlösningshem eller sjukhem. Finnes icke sjukhusintendent vid sådant sjukhus, ankommer på sjukvårdsstyrelsen att bestämma, huru de åligganden som eljest tillkomma sjukhusintendent skola fullgöras.

14 §.

1 mom. I stad som ej tillhör landstingskommun må såsom högsta chef närmast under sjukvårdsstyrelsen för förvaltning av de av staden drivna sjukhusen anställas en *sjukvårdsdirektör*. Där sjukvårdsdirektör finnes, skola sjukhusdirektör, styresman och sjukhusintendent handhava sin förvaltning under sjukvårdsdirektörens ledning.

Sjukvårdsdirektör må i den omfattning och ordning Konungen bestämmer tilläggas uppgifter, som eljest ankomma på direktion, sjukhusdirektör, styresman eller sjukhusintendent.

2 mom. Till biträde åt sjukvårdsdirektör må anställas befattningshavare med befogenhet att efter sjukvårdsstyrelsens bestämmande självständigt fullgöra vissa på sjukvårdsdirektören ankommande uppgifter.

Läkare

15 §.

1 mom. Vid varje sjukhus eller, om sjukhuset är uppdelat på kliniker, vid varje klinik, skall finnas läkare, som har att ansvara för sjukvårdens behöriga och ändamålsenliga handhavande.

2 mom. Läkare som avses i 1 mom. benämnes

1) vid lasarett, sanatorium och epidemisjukhus, så ock vid mentalsjukhus som är inrättat huvudsakligen för mera krävande vård eller är försett med flera än etthundra femtio vårdplatser, *överläkare*,

2) vid sjukstuga, tuberkulossjukstuga och epidemisjukstuga *sjukstuguläkare*, samt

3) vid sjukhem *sjukhemsläkare* eller, om medicinalstyrelsen efter framställning av sjukvårdsstyrelsen så förordnat, *överläkare*.

Såvida ej annat föreskrives, skall vad i denna lag och med stöd därav meddelade bestämmelser stadgas om sjukstuguläkare jämväl äga tillämpning å motsvarande läkare vid sådant mentalsjukhus, där överläkare ej finnes, och vad om sjukhemsläkare stadgas äga tillämpning å motsvarande läkare vid förlossningshem.

Överläkare må även anställas med uppgift att verkställa undersökningar eller meddela behandling av speciell art utan att särskild klinik inrättas för ändamålet. De i lagen för verksamheten å klinik meddelade bestämmelserna skola i tillämpliga delar gälla jämväl verksamhet, vilken förestås av överläkare som nu sagts.

3 mom. För fullgörande av viss del av överläkares åligganden må anställas *biträdande överläkare*. Därjämte må för biträde i sjukvården anställas *underläkare* och *extra läkare*.

Om särskilda skäl föranleda det, må extra läkare anställas med uppgift att fullgöra åligganden som ankomma på överläkare; och skall, om ej annat föreskrives, vad om överläkare stadgas äga tillämpning å sådan läkare, dock med undantag för de föreskrifter som gälla tjänstens tillsättning.

4 mom. Föreskrifter om särskilda villkor för behörighet till läkartjänst meddelas av Konungen.

16 §.

Tjänst såsom överläkare, biträdande överläkare eller underläkare må icke inrättas utan att sjukvårdsstyrelsen inhämtat medgivande därtill av medicinalstyrelsen. Medgivande att inrätta tjänst såsom biträdande överläkare eller underläkare må, när skäl äro därtill, begränsas till tiden.

Extra läkare må ej anställas utan att sjukvårdsstyrelsen eller, i brådskande fall, direktionen inhämtat medicinalstyrelsens tillstånd därtill. Sådant tillstånd må lämnas allenast för begränsad tid.

17 §.

1 mom. *Överläkare* utnämnes av Konungen.

När överläkartjänst skall tillsättas, åligger det medicinalstyrelsen att, i den mån behöriga sökande anmält sig, på förslag uppföra de fyra med avseende å förtjänst och skicklighet främsta sökandena i den ordning de anses böra komma i fråga till tjänsten. Kan sökande inom det område som tjänsten avser åberopa framstående skicklighet, ådagalagd genom berömvärd tjänstgöring å sjukhus, eller grundlig utbildning eller väl vitsordat vetenskapligt forskningsarbete, skall särskild hänsyn tagas därtill.

Sedan förslag upprättats, äger sjukvårdsstyrelsen efter direktionens hörande avgiva förord till förmån för någon av de på förslaget uppförda sökandena.

2 mom. *Biträdande överläkare* förordnas av sjukvårdsstyrelsen för viss tid. Förordnande skall meddelas för sex år, såvida ej särskilda skäl föranleda förordnande för kortare tid. Om ej medicinalstyrelsen föreskriver annat, må förordnande förlängas med högst sex år varje gång.

När tjänst som biträdande överläkare skall tillsättas, åligger det sakkunniga, vilka utses i den ordning Konungen föreskriver, att under iakttagande

av de i 1 mom. angivna befordringsgrunderna på förslag uppföra de tre främsta sökandena i den ordning de anses böra komma i fråga till tjänsten.

Sedan förslag upprättats, har sjukvårdsstyrelsen, efter hörande av den överläkare, som innehavaren av tjänsten närmast skall vara underställd, och direktionen för sjukhuset att till biträdande överläkare förordna en av de sökande, som uppförts på förslag.

3 mom. Sjukstuguläkare och sjukhemsläkare förordnas av sjukvårdsstyrelsen tills vidare.

Vid tillsättning av tjänst som sjukstuguläkare eller som sjukhemsläkare vid sjukhem med flera än sextio vårdplatser förfares, om ej medicinalstyrelsen medgivit undantag, i tillämpliga delar på sätt är stadgat i 2 mom.

4 mom. Underläkare förordnas av sjukvårdsstyrelsen för högst tre år. Vid tillsättning av tjänst som underläkare förfares i tillämpliga delar på sätt är stadgat i 2 mom.

Har förordnande meddelats för kortare tid än tre år, må förordnandet förlängas så, att den sammanlagda tiden för förordnandet kommer att uppgå till högst tre år. Utöver vad nu sagts må förlängning av förordnande såsom underläkare icke ske utan medicinalstyrelsens medgivande.

Medicinalstyrelsen äger föreskriva, att förordnande å viss underläkartjänst endast må meddelas för kortare tid än tre år och att den, som under tre år innehaft underläkartjänst, ej må förordnas å annan sådan tjänst vid samma klinik eller, därest sjukhuset ej är uppdelat på kliniker, vid samma sjukhus.

5 mom. Extra läkare, som skall fullgöra åligganden vilka ankomma på överläkare, tillsättes av medicinalstyrelsen genom förordnande på viss tid. Annan extra läkare förordnas på viss tid av sjukvårdsstyrelsen, dock att beträffande den som icke äger behörighet att utöva läkarkonsten förordnande meddelas av medicinalstyrelsen eller efter styrelsens bemyndigande av sjukvårdsstyrelsen. När sjukvårdsstyrelse förordnar extra läkare skall, om ej medicinalstyrelsen medgivit undantag, förfaras på sätt är stadgat i 2 mom.

18 §.

Föreligger vid sjukhus behov av att för särskilda sjukvårdsuppgifter konsultera annan läkare än sådan som avses i 15 §, må dylik läkare (*konsultläkare*) stadigvarande knytas till sjukhuset genom förordnande av sjukvårdsstyrelsen.

19 §.

Har medicinalstyrelsen vidtagit åtgärd för att ställa läkare under åtal för fel eller försummelse i tjänsten och är felet eller försummelsen av sådan beskaffenhet, att det för sjukvårdens behöriga uppehållande finnes nödigt att försätta läkaren ur tjänstgöring, äger medicinalstyrelsen med omedelbar verkan avstänga honom från utövning av tjänsten, dock icke längre än till dess lagakraftgående dom eller beslut föreligger.

Övrig personal

20 §.

Förutom befattningshavare som avses i 13 och 15 §§ skall vid sjukhus finnas anställd den personal, som i övrigt erfordras för att god vård skall kunna meddelas på sjukhuset.

Intagning å sjukhus m. m.

21 §.

Om intagning å sjukhus beslutar vederbörande överläkare, sjukstugukare eller sjukhemsläkare. Denne äger vid behov överlåta sin beslutander på annan vid sjukhuset anställd läkare. I fråga om intagning å men sjukhus är särskilt stadgat.

Vad i första stycket stadgas om intagning å sjukhus skall, om ej annat särskilt föreskrivet, äga motsvarande tillämpning beträffande utskrivn av intagen person.

22 §.

1 mom. Å sjukhus må endast intagas den som är i behov av vård el observation på sjukhus.

Intagning må ej äga rum för annan vård eller observation än sådan, var för sjukhuset är avsett, med mindre särskilt trängande omständigheter därtill.

Utan sjukvårdsstyrelsens medgivande må å sjukhus ej heller intagas nan än den, för vilken huvudmannen jämlikt denna lag eller enligt avt har att ombesörja sluten vård.

2 mom. Utan sådan prövning av vårdbehovet, som avses i 1 mom., sk intagning ske av

1) den som av läkare förklarats behäftad med eller misstänkes vara b häftad med sådan smittsam sjukdom, som angives i epidemilagen,

2) den som jämlikt lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar erhållit föreskrift eller anmaning att låta sig intagas till vård å sjukhus eller beträffande vilken förordnande om intagning meddelats jämlikt nyssnämnda lag, samt

3) den som söker inträde å sjukhem, till vilket han hänvisats av läkar som sjukvårdsstyrelsen bemyndigat att meddela dylik hänvisning.

3 mom. Har läkare enligt sjukvårdsstyrelsens bemyndigande hänvis någon till intagning å sjukhus med angivande att vårdbehovet är trängan skall denne utan vidare prövning omedelbart intagas, även om det fa ställda antalet vårdplatser därigenom överskrides.

4 mom. Om sjukhus är uppdelat på kliniker, skall vad i denna parag sågs om sjukhus äga motsvarande tillämpning å klinik.

23 §.

Sjukvårdsstyrelse äger förskriva, att intagning å visst sjukhem en må ske efter ansökan som gjorts i den ordning styrelsen bestämt.

Vårdavgift m. m.

24 §.

Huvudmannen äger bestämma efter vilka grunder och till vilket belo vårdavgift skall erläggas till sjukhuset för där meddelad sjukvård, dock beträffande vårdavgift, som det jämlikt lagen om socialhjälp eller la om samhällets barnavård och ungdomsskydd åligger kommun att vid nas, skall gälla vad i sagda lagar finnes stadgat.

Sättes vårdavgift till lägre belopp för sjuka från det egna sjukvårds det än för andra sjuka, må ej till sistnämnda grupp hänföras den, som intagningen är bosatt inom sjukvårdsområdet.

Vårdavgift må ej uttagas för vård och underhåll å allmän sal av den, enligt epidemilagen eller lagen angående åtgärder mot utbredning av k

sjukdomar är berättigad att kostnadsfritt åtnjuta vård och underhåll å sjukhus.

25 §.

Den, som intages å sjukhus och som själv har att svara för vårdavgiften eller del därav, är pliktig att i förskott inbetala vårdavgift för femton dagar åt gången. I stället för förskottsbetalning må lämnas av sjukhusintendenten eller motsvarande tjänsteman godkänd ansvarsförbindelse för sagda avgift.

I fall då skyndsamt vård är av nöden eller intagning å mentalsjukhus begäres av annan än den sjuke själv, skall intagning å allmän sal ske utan hinder av att vårdavgiften ej inbetalats i förskott och att godtagbar ansvarsförbindelse saknas; och skall i sådant fall vårdavgiften inbetalas eller ansvarsförbindelsen tillhandahållas så snart ske kan efter intagningen.

Förskottsbetalning eller ansvarsförbindelse må ej heller krävas vid intagning av försvaret tillhörande personal, för vilken vårdavgiften enligt vad därom är särskilt stadgat skall gäldas av statsverket.

26 §.

Läkare eller annan vid sjukhus anställd befattningshavare må icke mottaga särskild ersättning för undersökning, behandling eller skötsel av där intagen person.

Läkare må ej heller mottaga särskild ersättning för åtgärd, som står i omedelbart samband med intagning å eller utskrivning från sjukhuset.

För öppen vård å sjukhus må läkare efter överenskommelse med huvudmannen uttaga särskild ersättning av den vårdsökande.

Särskilda bestämmelser

27 §.

I anslutning till mentalsjukhus må för där intagna sjuka anordnas vård i enskilt hem. Sådan vård benämnes *kontrollerad familjevård*.

Innan kontrollerad familjevård anordnas, skall plan för densamma fastställas av medicinalstyrelsen, som äger meddela de föreskrifter för verksamheten, vilka må finnas erforderliga.

28 §.

Driver kommun som tillhör landstingskommun anstalt, vilken är inrättad för ändamål som avses i 3 §, skall i fråga om sådan anstalt vad i denna lag och med stöd därav meddelade föreskrifter stadgas i tillämpliga delar lända till efter rättelse, dock med undantag för bestämmelserna i 4 §. Konungen äger beträffande anstalt som nu sagts medgiva de ytterligare undantag från lagens bestämmelser, som finnas erforderliga.

Kommunens fullmäktige må beträffande anstalt som avses i första stycket utan hinder av vad i denna lag sägs uppdraga åt kommunal nämnd att vara sjukvårdsstyrelse och direktion.

29 §.

1 mom. För Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund äger Konungen utfärda särskilt reglemente, innehållande från denna lag avvikande föreskrifter.

2 mom. Beträffande annat sjukhus än i 1 mom. sägs, där undervisning för blivande läkare eller barnmorskor bedrivs eller avses skola bedrivs, må Konungen på framställning av sjukvårdsstyrelsen meddela undantag från bestämmelserna i 15—18 §§.

3 mom. På framställning av sjukvårdsstyrelse äger Konungen medgiva de undantag från bestämmelserna i denna lag, som befinnas påkallade i sam-

band med att huvudmannskapet för sjukvårdsanstalt övergår från till landstingskommun.

4 mom. I fråga om vård å epileptikeranstalt gäller lagen allenast i mån särskilda bestämmelser icke meddelats.

30 §.

1 mom. Över sjukvårdsstyrelses beslut, varigenom läkartjänst tillsä må talan föras genom besvär hos medicinalstyrelsen. Besvären skola inkommit till medicinalstyrelsen inom tre veckor från den dag, då ve ställd justering av det över beslutet förda protokollet tillkännagivits, landstingskommunens anslagstavla. Vid prövning av besvären må jäm de sakkunnigas förslag avseende tjänsten komma under bedömande.

Om besvär över annat beslut av sjukvårdsstyrelse och beslut av direk gäller vad som stadgas i landstingslagen, kommunallagen eller komm lagen för Stockholm.

2 mom. Vad i 1 mom. sägs om rätt att föra talan mot direktions besl skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådana beslut av sjukvår direktör som, därest sagda befattning icke funnes inrättad, det eljest skull ankomma på direktionen att fatta.

31 §.

Ledamot och suppleant i sjukvårdsstyrelse eller direktion ävensom den vilken är anställd vid sjukvårdsstyrelse, direktion eller sjukhus, må ej obehörig yppa något om patients sjukdom eller personliga förhållanden i övrigt, om vilka han i sin nämnda egenskap erhållit kunskap.

32 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger meddela när- mare bestämmelser angående tillämpningen av denna lag.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1960, då lagen den 20 december 1940 (nr 1044) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus upp- hör att gälla.

Konungen äger förordna, att bestämmelserna i den nya lagen icke skola vara tillämpliga på sjukvårdsanstalt vid ålderdomshem.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest föreskrift, som ersatts genom bestämmelse i den nya lagen, skall den be- stämmelsen i stället tillämpas.

2. Vad i 5 § 3 mom. stadgas om högsta antal vårdplatser skall ej gall epidemisjukstuga, vilken den 31 december 1959 jämlikt särskilt tillstånd å medicinalstyrelsen är försedd med större antal vårdplatser.

3. Tjänstgöringstiden för enligt äldre bestämmelser valda ledamöter o suppleanter i sjukvårdsstyrelse i stad, som ej tillhör landstingskomm samt i annan kommun, där särskild sjukvårdsstyrelse utses, ävensom direktion skall upphöra med utgången av år 1959. Val enligt denna lag a sådana ledamöter och suppleanter skall första gången äga rum år 1959.

4. På framställning av sjukvårdsstyrelse äger Konungen medgiva, att sarettsläkare, överläkare eller sjukstuguläkare må mottaga frivilligt bjuden ersättning för undersökning, behandling eller skötsel av per som intagits å halvenskielt eller enskielt rum.

5. Har överläkare jämlikt 11 § första stycket reglementet den 20 d ber 1940 (nr 1047) för Stockholms stads sjukhus tillsatts av Konung medelst förordnande på viss tid, skall förordnandet gälla till dess tiden

detsamma utlöpt. Förordnande för sådan överläkare må ock, därest sjukvårdsstyrelsen gör framställning därom, av Konungen förlängas utan att tjänsten kungöres ledig. Vid framställningen skall fogas förklaring av tjänstens innehavare, att han är villig att mottaga nytt förordnande. Tiden för förnyat förordnande skall, om ej särskilda skäl föranleda annat, utgöra sex år, räknat från och med månaden näst efter den, under vilken förordnandet meddelats.

6. Underläkare, som jämlikt äldre bestämmelser av medicinalstyrelsen förordnats att i egenskap av biträdande lasarettsläkare, biträdande sanatorieläkare, biträdande epidemisjukhusläkare eller biträdande överläkare på eget ansvar handhava vården av de sjuka å visst eller vissa sjukrum, skall anses såsom biträdande överläkare enligt den nya lagen intill dess det för honom den 1 januari 1960 gällande förordnandet såsom underläkare utlöpt.

7. Har för sjukvård ansvarig läkare jämlikt äldre bestämmelser tillsatts av sjukvårdsberedning eller sjukvårdsstyrelse genom förordnande för viss tid, skall förordnandet gälla till dess detsamma utlöpt. Vad nu sagts skall ock äga tillämpning beträffande förordnande såsom biträdande läkare eller förste läkare vid mentalsjukhus.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 17 april 1959.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Inrikesdepartementet)

RUNE B. JOHANSSON

